

MŪSU LIETUVA

NOSSA LITUANIA

Caixa postal 4421
01000 São Paulo, E. S. P.

Director responsavel
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO.
Redator: JONAS KIDYKAS
Adm.: JONAS BRUŽIKAS

Metinė prenumerata: 25,00 Kr.
Vienas numeris: 0,50 cts

NR 14 (1236) 1972 M. BALANDZIO-ABRIL 6 D. R. JUATINDIBA, 20,; 03124 S. Paulo, EST. TEL. 273-03-38

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS 16 SUVAŽIAVIMAS VILNIUJE SUSIRŪPINĖS IŠEIVIJOS VEIKLA

Peržvelgiant Lietuvos komunistų partijos spaudą, jų suvažiavimuose kedenamus klausimus per praėjusius metus, krenta į akį partijos susirūpinimas dėl išėivijos varomos prieškomunistinės propagandos. Ne be to, kad nebandytų jie pasijuokti iš mūsų pastangų. Bet kad mūsų spauda, radijas, mūsų protestai, demonstracijos ir visa veikla už Lietuvos išlaisvinimą labai erzina partijos vadų ir veikėju nervus, to negali nuslėpti nei jų laikraščiai, nei partijos suvažiavimo metu pasakytos kalbos bei paskaitos. Štai tik keletas charakteringų komunistinių pasisakymų.

Pernai, kovo 3-5 dienomis įvykusiame šešioliktame Lietuvos kom. partijos suvažiavime Vilniuje kartkartėmis pasisakyta, jog reikia labiau budėti, sekti ir atremti išėivijoje "buržuazinės ir smulkiaburžuazinės ideologijos, lietuviškosios nacionalistinės emigracijos veiklos atidengimui, nurodant ir klerikalizmo esmę bei jo ryši su buržuaziniu nacionalizmu". Komunistai pradeda pripažinti, jog IŠEIVIŲ VEIKLA ESANTI GUDRESNĖ IR INTELEKTUALI.

"Komuniste" (1971 m. nr 912) A. Balsys, istorijos mokslų kandidatas rašo, jog užsienio nacionalistai nekeičia savo propagandos esmės, bet keičia savo taktiką. Anot jo, lietuvių veiklos centrai esą antikomunizmo centrai, gamina dvasinius nuodus lietuviškai kalbantiems žmonėms. Toliau gieda seną nudėvėtą giesmelę apie lietuvius karo nusikaltėlius apie pasidavimą kapitalistų žvalgyboms ir pan.. Balsys jaudinasi, kad išėivijos spauda "jau trečią dešimtmetį skelbianti prasimanymus apie Lietuvą. Savaip perdažoma istorija ir politika, religija ir kultūra. Ypač jaudinasi, jog esanti "kreivai vaizduojama šių dienų Lietuva, jos ekonominis, kultūrinis gyvenimas, jos santykiai su broliškėmis tarybinėmis tautomis. Balsys pripažįsta, kad dabar iš

ėivijos kritikai esą gudresni, atsiskę ryškių šmeižtų, nebemenkiną aiškių Lietuvos laimėjimų, plačiai panaudoją radiją Lietuvos žmonėms paveikti, jiems Vakarų mintis įpiršti. Bet, girdi, nors ir pripažįsta Lietuvos laimėjimus, juos betgi priskiria Lietuvos liaudžiai, nors tie laimėjimai, pagal Balsį, esą galimi tik komunistinėje santvarkoje.

Pagaliau pripažįsta, jog išėivijos propaganda trukdanti stiprinti kultūrinis ryšius su Lietuva, o sena neapykanta socializmui daranti žalą tautiniams išėivių interesams. Nors pranašauja, kad lietuviybės medis esąs pasmerktas nudžiūti be santykių su komunistine Lietuva, tačiau pripažįsta, jog emigrantai sugeba taip ilgai ir stipriai varyti prieškomunistinę propagandą. Dėlto ir partijai atsiranda naujas, rimtas rūpestis, dėlto steigiami nauji komitetai sekti išėivijos spaudą ir veiklą ir ją kaip nors atremti. (ELTA)

Bažnyčia atgaus visas laisves

VARŠUVA. Ateina žiniu iš Lenkijos, kad greit bus visai sutvarkyti valstybės ir Bažnyčios santykiai visiems patenkinamu būdu. Kiek Lietuvos komunistai, be abejo verčiami Maskvos ponų, tebespaudžia tikinčiuosius, tiek Lenkijos komunistai jau senokai sušvelnėjo ir dabar, atrodo, visai liausis kliudyti Bažnyčiai atlikti savo misiją. Vatikanas irgi patvirtino, jog esanti susidariusi normaliems santykiams palanki atmosfera. Sakoma, jog valdžia sutikusi atleisti seminarijų klierikus nuo karinės tarnybos, jau leidžianti statyti visą eilę naujų bažnyčių, praplėsti seminarias, dėstyti religiją vaikams. Net sutiko atleisti nuo mokesčių bažnytinius pastatus ir kitą jos nuosavybę, kas bus didelis palengvinimas Bažnyčiai.

Po ilgų derybų Lenkijos vyriausybė nutarė panaikinti dešimtį metų galiojusį įstatymą, leidusį valstybei kontroliuoti Bažnyčios nuosavybę. Pagal dabartinę sutartį tik pat. Bažnyčia tvarkys savo nuosavybes, kaip norės, ir valdžia tai nebesi-



Brazilijos liet. jaunimo atstovai į II Jaunimo Kongresą.

Sovietinis kumštis Lietuvos šventovėse

Dokumentinės žinios apie dvideidę sovietinės valdžios laikyseną Lietuvoje ir užsienio kraštuose

Neseniai pasiekė mus Lietuvoje gražiai išleista knygelė "Region in Lithuania", kurioje visas taip nušviesta, kad religinė būklė atrodo bene geriausia viename pasaulyje. Dėlto paskaitęs ją kanadietis ar amerikietis ir sako "too good to be true". Nėra abejonės, kad tai sovietinės propagandos triukas, kurį kiekvienas lengvai pastebė.

Siomis dienomis gavome dokumentinį pranešimą, kuris radikaliai skiriasi nuo minėtos knygelės. Jame atskleisti faktai rodo tikrovę, kurią nuolat dengia ne tik sovietinės propagandos skraistė, bet ir jai pajungti Katalikų Bendrijos pareigūnai. Nėra abejonės, kad šie pastarieji gerai žino faktus, tačiau užimamoji vieta neleidžia kalbėti atvirai, nes jų užnugarėje stovi maskvinis komisarų. Dėlto gautosios žinios iš nesovietinių šaltinių yra juo reikšmingesnės.

Seminarija

Kaune veikia vienintelė kunigų seminarija visoje Lietuvoje su pora desėtkų klierikų. Kandidatų priėmimas labai suvaržytas. Reikalaujama, kad kandidatas būtų baigęs vidurinę mokyklą, atlikęs karinę tarnybą, turįs palankias rekomendacijas ne tik iš savo klebonų, bet ir partinių įstaigų. Labai daug lemia religinių reikalų tarybos įgaliojimas J. Rugienis. Jo atmetti kandidatai nebegali būti priimami seminarijon. Taip pat negali patekti seminarijon tie, kurių tėvai turi augštesnes valdines tarnybas arba kurių giminės išvykę prieš karą užsienin. Ypač kliudoma geriem kandidatams. Jie labiausiai terorizuojami valdžios organų, kad neitų seminarijon. Valdžios nustatyta, kad kandidatai seminarijon turi paduoti prašymus iki birželio 25 d., dar nepasibaigus abiturientų egzaminams. Prašymai į kitas augštesias mokyklas priimami iki rugpjūčio 1 d.

Tokia būklė yra labai susirūpinę kunigai, kurie nedreba dėl savo užimamų vietų. Jie nekartą yra kreipęsi į vyskupus ir valdytojus, į sovietinę valdžią, prašydami pagerinti kunigų seminarijos darbo sąlygas, padidinti klierikų skaičių, atspausdinti paskaitų santraukas, nes nėra jokių vadovėlių. Vilkaviškio vyskupijos 59 kunigai 1970 m. rugsėjo mėnesį įteikė Lietuvos vyskupijų ordinarių kolegijos pirm. vysk. J. Labukui platų raštą, kuriam vėliau pritarė ir Vilniaus arkivyskupijos kunigai 1970 m. spalio mėnesį. Tame rašte atkreipiamas vyskupų ir valdytojų dėmesys į sunkią seminarijos būklę, prašoma susirūpinti pašaukimais ir sumenkusia seminarijos dvasia:

Labai apgalestaujame, kad sumenkio seminarijos dvasia, nes į seminariją pateko kaikurie netinkami dėstytojai, bendrabučio vedėjai ir net rektorai... Mokslo ir dvasios vyrai, kaip prof. dr. kun. St. Gruodis, prof. dr. kun. J. Grigaitis, valdžios reika-

lavimu buvo pašalinti. Lietuvoje yra tinkamų kandidatų vadovauti ir dėstyti seminarijoje, kad ir neturintys mokslo laipsnių, bet išsilavinusių ir turintys autoritetą.

Asketinės literatūros seminarijos bibliotekoje nėra, o Šv. Rašto — tik vienas egzempliorius, nes valdžios atstovai biblioteką net kelėtą kartų "valė".

Informacija užsieniui

Okup. Lietuvoje yra žinomi priverstiniai vyskupų, valdytojų ir kitų kunigų pareiškimai užsienio spaudai. Toliau nuo sovietinės valdžios įstaigų stovintieji asmenys savo raste pabrėžia, kad tie pareiškimai nesiderina su tikrove. Esą juose matyti prievarta, baimės ir pataikavimo dvasia. Esą vysk. J. Pletkus 1970. IV. 29 pareiškė per radiją užsienio lietuviams: "Tarybų Lietuvos vyriausybė nekliudo vyskupijų vadovų religinės veiklos tiek vyskupijos ribose, tiek bendrai visoje respublikoje". Religinių reikalų tarybos įgaliojimas J. Rugienis 1970. IV. 14 pareiškė komunistinei Čikagos "Vilniai":

Tarpdiezezinė kunigų seminarija veikia Kaune. Jos vadovybę ir dėstytojus skiria Lietuvos ordinari. Kandidatas į šią mokyklą turi gauti parapijos klebono rekomendaciją. Seminarijos vadovybė sprendžia, ar jaunuolį priimti į seminariją, atsižvelgdama į šį rekomendacinį raštą, kandidato pristatytą brandos atestata, jaunuolio asmenybę. Numatytus priimti kandidatus seminarijos rektorius dr. V. Butkus derina su seminarijos globėju J. E. vysk. J. Labuku. Kunigų seminarijos, kaip ir visų kitų katalikiškų universitetų, programą nustato studijų kongregacija Romoje.

Vilkaviškio ir Vilniaus vyskupijų kunigai savo raštuose vyskupams bei valdytojams pareiškė, kad taip turėtų būti, bet taip nėra. Jie kreipėsi: "Gerbiami Ganytojai, padarykite visa, kad J. E. vysk. Pletkaus ir RRT įgaliojimo žodžiai nuo šių metų pavirstų gyvenimo tikrove, įvykdant Vatikano II susirinkimo nutarimus, o kitų žmonių neklaidentų."

Minimieji kunigai taipgi pasisako prieš solidarumo ardymą propagandiniiais raštais, skelbiamais užsienio komunistų spaudoje. Dokumentiniame rašte sakoma: "Ar vienybės pagrindu gali būti dvasia anoniminių laišku, po kuriais pasirašo kažkokie "sūvalkiečiai" ir "panevežiečiai", save vadindami kunigais?" (1970. I. 22 paskelbtas atviras laiškas vysk. A. Deksnui, pasirašytas Sūvalkiečio; 1970. III. 16 paskelbtas Panevežiečio raštas Lietuvos vyskupam ir kūrįjom).

Kokie kunigai baudžiami?

Iš turimos dokumentinės medžiagos matyti, kad dabartinėje Lietuvoje baudžiami tie kunigai, kurie labiau klauso Dievo nei žmonių. Cituojamas Telšių kūrįjos kanclerio mons. dr. Barausko pareiškimas komunistinei "Vilniai" Čikagoje 1959. VI.

11: "Religijai reikštis yra sudarytos sąlygos — užtikrinta kulto laisvė". Tuo pat priduriama, kad tai nesiderina su faktais. Minimi nubausti kunigai už vaikų rengimą pirmajai Komunijai — kun. A. Šeškevičius (kalėjimu), Kučiūnų klebonas kun. J. Kriščiūnas, Kabelių klebonas kun. J. Laurusevičius - Lauriūnas (piniginėmis baudomis). Kunigai, pasirašę raštus ministerių tarybai, buvo perkelti į mažas ir nušalias parapijas. Užsitraukusieji valdžios nemalonę kunigai esą diskriminuojami, niekieno neginami, tremiami į kitas vietas. Tokių tarpe yra Panevėžio kapitulos kan. Br. Antanaitis, buvęs vysk. K. Paltaroko ir vysk. J. Steponavičiaus kancleriu. Tremtyje tebėra laikomi vyskupai — J. Steponavičius ir V. Sladkevičius. Taigi, pareiškimai apie religijos laisvę esą skirti užsieniui klaidinti.

Primenamas ir "Liturginio maldyno" išleidimas 1963 m. Lietuvoje gautas tik labai mažas jo egzempliorių skaičius. J. Rugienio nurodymu, žymiai daugiau egzempliorių pasiūsta užsienio lietuviams, kurie ir be to gali atsispausdinti ką tik nori. Be to, minėtas maldynas J. Rugienio buvo labai išcenzūrotas.

Raštai valdžiai

Lietuvos kunigai, matydami sunkėjančią religijos būklę, yra parašę net kelėtą raštų valdžios viršūnėms, o nuorašus pasiuntę kūrįjom. 1968. XII. 31 Lietuvos ordinarams įteiktas raštas dėl nenormalios kunigų seminarijos būklės. Pasirašė 63 Vilkaviškio vyskupijos kunigai. 1970. II. 7 rašte keliamas seminarijos rektoriaus klausimas. 1968 m. vasarą pasiūstas raštas Sov. Sąjungos min. tarybai, pasirašytas 2 Telšių vyskupijos kunigų, 1969. I. 8 Vilkaviškio vyskupijos kunigai įteikė raštą Sov. Sąjungos min. tarybai. 1969. VIII. panašų raštą pasiuntė 24 Vilniaus vyskupijos kunigai. 1969. XI. 20 specialų raštą įteikė Sov. Sąjungos kompartijos centro komitetui 4 Panevėžio vyskupijos atstovai. 1969. XI. 20 į Sov. Sąjungos min. tarybą kreipėsi 56 Telšių vyskupijos kunigai. Į visus raštus gautas vienintelis atsakymas — spaudimas per kūrįjas ir bausmės. Vyskupijų kūrįjos buvo priverstos tramdyti veiklesnius kunigus.

Susidarė nuomonė, kad kūrįjos tapo sovietinės valdžios įrankiais, nors visiems žinoma, kad jos nepajėgia atlaikyti sovietinės jėgos spaudimo. Tokioje būklėje atsidūrė ir vyskupai bei valdytojai. Iš vienos pusės jie turi vykdyti sovietinės valdžios reikalavimus, iš kitos — paisyti religijos gerovės ir tikinčiųjų lūkesčių. Nekartą jiems tenka paisyti daugiau sovietinių reikalavimų nei tikinčiųjų. Dėlto jų autoritetas yra natekes į sunkų bandymo kelią. Tikintieji laukia tvirtesnės jų laikysenos, glaudesnio bendravimo su kunigais ir tikinčiaisiais. Ms.

ILLINOIS UNIVERSITETAS IVEDA

LIET. K. STUDIJAS

Chicago. — Illinojaus universitetas (Chicago Circle) praėjusią savaitę išsiuntinėjo lietuvių kilmės savo studentams anketą su programa, kviesdamas iki kovo 17 atsakyti ir nuo 1972 rudens semestro studijuoti lietuvių kalbą bei literatūrą. Už lietuvių kalbos ar literatūros studijas duodami tokie pat kreditai, kaip ir už kitas svetimųjų kalbų studijas ar kitas mokslo disciplinas.

Programoj yra numatytos trys grupės: elementarinis kursas lietuvių kalbos nemokantiems, šiek tiek pažengusiems ir laisvai kalbantiesiems, baigusiems aukštesniąsias lituanistines mokyklas. Literatūros studijų taip pat yra trys grupės. Atskiros grupės dar lietuvių kalbos istorijai ir metodika bei technika dirbant mokykloje su dvikalbiais vaikais.

Priede prie anketos universitetas pažymi, kad Chicago Circle yra lietuvių studentų virš 350, kad lietuvių kalba yra seniausia iš gyvųjų indoeuropiečių kalbų ir ji būtina studijuojant graikų, lotynų, germanų ar slavų kalbas. Paskui prideda, jog vien Chicagoj ir jos apylinkėse gyvena apie 150,000 lietuvių kilmės žmonių, leidžia porą dienraščių ir kitų laikraščių, turi savo operą, daug chorų, Jaunimo Centrą, daug parapijų, sporto klubų, bankų ir kitokių prekybinių įmonių bei eilę mokyklų, todėl mano, kad didžiausia pasauly lietuvių kolonija už Lietuvos ribų turėtų giliau susidomėti ir turtingu savo senolių tautiniu palikimu.

Iš savo pusės galime tik labai džiaugtis, kad universitetas tokias studijas nori įvesti, ir kviečiame studentus tuo pasiūlymu susidomėti ir lengvabūdiškai anketos į šali nenumesti. Šioji proga yra išimtinis palankumas lietuviams ir parodo, kaip universitetas aukštai vertina lietuvių kalbą, jos raštą ir kultūros originalumą, jei siūlo jį įtraukti į reguliarią programą, duoda kreditus ir sulygina su kitomis studijomis.

Mieląjį lietuviškąjį jaunimą kviečiame ir prašome susidomėti ir pasvarstyti.

Lietuvių Bendruomenė Rinkimams praėjus.

Bendruomenės Tarybos rinkimų negalima praleisti tylomis. Jie yra svarbus įvykis Brazilijos lietuvių gyvenime, o taip pat svarbūs ir visai lietuvių išeivijai. Visai išeivijai jie svarbūs tuo, kad parodo mūsų krašto lietuvių susipratimo ir susiklausymo lygį. Kur tik lietuviai stipresni pasirodo, tai atsiliepia ir kitų kraštų lietuvių nuotaikoms, lygiai atsiliepia ir silpnas pasirodymas.

Kaip vertinti šių metų Brazilijos Lietuvių Tarybos rinkimus? Ar kam malonu, ar nemalonu, o faktas yra toks, kad jie buvo patys silpniausi iš visų buvusių rinkimų, o jau kone katastrofiskai silpni palyginus juos su priešpaskutiniaisiais rinkimais. Nė pusės anąkart balsavusių lietuvių ši kartą nebebalsavo. Tai turėtų versti mūsų visuomenininkus rimtai peržiūrėti tiek pačių rinkimų buvusį paruošimą bei tvarką ir propagandą, tiek ir paskutinių poros metų Bendruomenės veiklą.

Gali nuomonės skirtis ir vienu ir kitu atveju, ir dėl to nėra ko jaudintis. M. L. redakcijai atrodo jg balsavusių skaičius sumažėjo dėl šių svarbesniųjų priežasčių.

Žmonės mielai remia ir balsuoja, kai aiškiai regi stiprią nenuginčijamą organizacijos veiklą. Priešpaskutinių rinkimų metu Bendruomenė turejo pagrindo pasididžiuoti savo suorganizuota savitarpio šalpos tarnyba, kuri čia buvo naujas dalykas ir kuri davė gražių vaisių. Žmonės tai įvertino ir mielai rėmė savo balsais.

Šiomet tas Bendruomenės šalpos darbas nebekrito į akį. Blogiau buvo tai, kad Taryba nutarė visas duodamas aukas dėti į vieną Bendruomenės kasą ir iš jos 40 procentų skirti šalpai, o 60 proc. pasilaikyti Bendruomenės veiklos reikalams. Daug žmonių tokiu nutarimu buvo labai nepatenkinti. Žmonės nori, kad jų šalpai skiriamie pinigai visi tam ir tarnautu, o nebūtų kam kitam panaudojami. Tiesa, Valdyba paskelbė, kas nori, kad visa jo auka būtų vartojama tik šalpai, tai gali rinkėjams pasakyti, taip ir bus padaryta. Bet praktika parodė, jog žmonės to nesupranta.

Kadangi žymiausias Bendruomenės šalpos darbas sukėlė nepatenkinimą bei įtarimą, kadangi poros metų būvyje iš jos valdybos

dėl kaikurių nesklaidumų, atsisakė net pats pirmininkas, tai tas nesukėlė entuziazmo remti Bendruomenę ir toliau savo balsais.

Kitų svarbesnių mūsų visuomenės vertinamų darbų Bendruomenės vadovybė neištengė parodyti. Minėjimai, paroda, telegramos praėjo tartum nepastebėti. Kad čia kas tai šlubavo parode ir tai, jog laiku nebuvo sudaryti net kandidatų sąrašai ir labai vėlai paskelbti. Bet tai jau priklauso prie pačių rinkimų organizavimo.

Taigi tie rinkimai. Sąrašai paskelbti labai suvėluotai. O kas gražiausia, kad pristatant kandidatus nepaduota, nei jų amžius, nei profesija, nei kuo kas yra jau pasižymėjęs lietuviškame gyvenime. Be abejo, vienas kitas jų yra mūsų visuomenei, bent S. Paulyje, gerai pažįstami. Bet kiek jų dar labai mažai ar visai nežinomi? Ypač iš jaunųjų. Ne vienas asmuo telefonavo redakcijon, teiraudamasis, už ką balsuoti, nes, girdi, "mes nepažįstam, kas jie per žmonės". Nematome, kaip galima pateisinti šitokią balsavimų komiteto nusistatymą neduot jokių informacijų apie kandidatus.

Kaip tik šiomis dienomis sužinojome, jog priešpaskutiniuose rinkimuose Utingos-Parque das Nações ir apylinkės davusios virš 300 balsų, o šiais metais nebebuvo nė šimto. Kodėl? Stoka organizacijos.

Ir dar vienas dalykas atbaidęs gerokai balsuotojų, tai registracijos lapai. Juose buvo visa eilė klausimų, kurie daugeliui vyresnės kartos žmonių atrodė, tartum policijos kamantinėjimai. "Ne, sako, „į tuos tai jau neatsakinėsiu“ ir išėjo namo nealbavę. Tas žinias būt buvę galima surinkti per metus kitus visai kitu būdu. Balsavimų dieną ir prie urnų jie netiko. To kios reakcijos nebuvo galima pramatyti. Buvo parengti lapai

su geriausiom intencijom, bet jie nešė blogų vaisių.

Gerokai prieš balsavimą viešai buvo žadėta M. Lietuvoje duoti Bendruomenės darbų apžvalgą, revizijos komisijos, kasos, bei šalpos komisijų pranešimus apyskaitas. Deja, Tarybos pirmininko apyskaita atsiųsta M. Lietuvai jau po rinkimų, o kasos, šalpos, bei revizijos komisijos iki šiol dar nieko nepaskelbė. Argi tai galėjo prisidėti prie žmonių susidomėjimo rinkimais?

Buvo ir kitų keistokų demokratiškiems rinkimams dalykelių. Jų čia nekedensime, bet ir jie nepakėlė Bendruomenės organizatorių orumo.

Dar prieš rinkimus M. L. redaktorius parašė viename vedamųjų: "jei šiemet rinkimuose dalyvaus mažiau balsuotojų, tai nebus galima kaltinti visuomenės". Jau tik tuos kelis punktus čia iškėlus, bent mums yra aišku, kodėl paskutiniai Bendruomenės rinkimai buvo silpni.

J. K.

ATVYKS PATIKRINTI KAIP MŪSŲ JAUNIMAS RUOŠIASI KONGRESUI

An trojo viso pasaulio lietuvių jaunimo kongreso rengėjams labai rūpi, kad atstovai atvyktų gerai pasiruošę, pagal nustatytą ir iš anksto išsiuntinėtą programą. Kai visuomenė sudeda apie 200 tūkstančių doleriu jaunimeliui, tai turi teisę laukt iš jo rimtai pasirodant.

Kongreso meninės programos organizatorė ponja Dalia Kučėnienė visa balandžio mėnesi lankys P. Amerikos jaunimą, ieškodama jaunų talentų, ir tikrindama, kaip jis tam kongresui ruošiasi. S. Paule ji bus nuo balandžio 28 iki gegužio 2 dienos. Tikimės, kad mūsų jaunimas jos neapvils ir gerai pasirodys.

p. Kučėniene yra gražaus balso solistė. Ji koncertuos Kolumbijoje, Argentinoje ir Urugvajuje. Argi S. Paulis galėtų praleist tokią progą neišgirst gero koncerto? Atrodo, kad ir pas mus pasiseks jos koncertą suruošti, gal drauge su mūsų jaunaisiais talentais ir tautinių šokių šokėjais?



ŠEIMININKĖMS

STEFANIJA STASIENĖ
Cleveland, Ohio, EUA.

ANT MEDŽIŲ

AUGAS SVIESTAS

Šiandien dažnai girdime, kad ne paprastai sparčiai besidauginančiai žmonijai žemėje gali pritrūkti maisto. Todėl griebiamasi visokių priemonių žmonių prieaugliui žemėje mažinti, užuot ieškojus naujų maisto išteklių ar bent tinkamai paskirsčius dabar turimus.

Tūkstančiai augalų ir gyvių žmogaus mitybai

Mitybos specialistų suvažiavime Paryžiuje paaiskėjo, jog mūsų žemėje auga apie 250 tūkstančių įvairiausių augalų bei daržovių, tinkamų žmonijos mitybai ir apie 2 milijonai įvairiausių gyvių, kurie taip pat tinkami žmonių mitybai. Tuo tarpu žmonės valgo tik apie 50 rūšių daržovių ir apie tiek pat įvairių gyvulių ir žuvų. Tad matome, kokia maža dalele visų žemės mums teikiamų gerybių mes tesinaudojame.

Apie dešras ir pamidorus

Vieni esame suvaržyti savo papročiu bei tradicijų. Tik dirstelėkim patys į save. Mes esame labai įpratę į bulvių, dešrų ir kopustų valgius. Valgome visa tai netik namuose, bet ir gražiausio parengimo metu tuo kvapu pripildome salę... Kiti tesinaudojame tik savo aplinkos ar artimų apylinkių teikiama ištekliais.

Tačiau laikui bėgant, turėtume viskuo nors nauju papildyti savo maisto sąrašą. Juk dar daugelis atsime nam, kad seneliai stebėjosi pamidorais, jog net ne visi mūsų kaimo žmonės išdrįso auginti kaliiaropes, špinatus ar raudonus burokėlius. Taip ir šiandien pasaulyje yra dar daug gardžių daržovių ar vaisių, kurie vieniems daugiau patinka, kitiems mažiau, vieni juos su malonumu valgo, kiti į juos dar šnairuoja.

Kondensuotą maisto vaisius.

Štai pavyzdžiui, kad ir abakatai vaisius. Tai yra šiltųjų kraštu vaisius auga Floridoj, Kalifornijoj bei Pietų Amerikoj. Savo išvaizda šis vai-

sius primena kriaušę. Čiau abakata nėra kriaušiu giminės, o laurinių medžių. Vaisius, galima sakyti, yra koncentruoto maisto tam tikras vienetas. Ne bereikalo sakoma, jog po šio vaisiaus žieve telpa net šešios duotys: turįs daug proteino (baltimų) riebalų, mineralų, vitaminų ir t.t. Iš vitaminų yra turtingas A, B, C, D, E. Todėl šis vaisius gali būti patiekiamas netik kaip salotos, bet ir kaip pagrindinė duotis, norint juo pakeisti mėsa. 25% šio vaisiaus sudaro labai aukštos kokybės aliejus. Todėl meksikiečiai jį ir vadina sviestu, kuris auga ant medžio.

Augalas vietoj sviesto

Abakata gaunama maisto krautuose. Žinoma, tropinius kraštus kiekvienas gali jį auginti savo sode. Abakata pavartoti galima rasti aibes būdų. Vienas iš paprasčiausių ir lengviausių būdų yra sutrintą abakata vartoti vietoj sviesto sriuboms pagardinti ar, kaip žemaičiai sako, "užkulti sriubą". Tinka daržovių sriuboms, vištienos sultiniui ir tt.

Antra, supiaustyta grežinėliais abakata pašlakstyti citrinos sunka ir tiekti prie daržovių, mėsos ar žuvies.

Pagaliau, gerai sutrintas abakata vaisius ir pagal skonį įpilti citrinos sunkos, norimų prieskonių šalavijų, čiobreliu, pipirų. Yra gardus pakaitalas majonezo. Tinka padažymui bulvių ir kt.

Dabar truputį įvairiau.

Abakata Vyniotinis

Imti: 1 abakata vaisių, druskos, pipirų pagal skonį, 1/2 citrinos sunkos ar mažiau, pagal skonį, 5 galvinių salotų lapus.

Abakata nulupti, perpiauti, išimti sėklą. Pridėjus prieskonius viską gerai ištrinti. Saloto lapą pasidėti ant lentelės. Uždėjus ant jo abakata masę, išlyginti ir suvynioti. Perpiauti pusiau, sumeigti gvazdikėlių ir kuriam laikui padėti į šaldytuvą.

Tinka prie visų mėsų ir žuvų.

Galiausiai abakata ledai (sorvete)

Imti: 1 didelį abakata vaisių, 1 puodelį pieno, 1/2 puod. lieso pieno miltelių, 4 valg. šaukštus medaus, 1/3 puod. citrinos sunkos, 1/2 valg. šaukšto tarkuotos citrinos žievės. Abakata nulupti, išimti sėklą ir supiaustyti. Visą sudejus į elektrinį trintuvą (liquidificador) išplakti. Išplakus supilti į neaukšta plastikinį indą ir padėti šaldytuvo šaldomajame skyriuje. Šaldymo metu, kai pradeda stingti, reikia kokius 2-3 kartus šaukštu vis pamaišyti. Kai stipriai sustings, ledus galima dėti į aukštą stiklo taures. Papuošti galima įvairiom uogom.

Ponia Stasaitienė yra labai žymi valgių gamintoja žinovė. Keletas liet. laikraščiu spaudina jos patarimus šeiminkams. Mums labai malonu, kad p. Stasaitienė pasižadejo laiks nuo laiko praturtinti M. Lietuvą savo dideliu patyrimu. Red.

KAIP UŽAUGINTI NEDAUDĖLĮ

Tai patarimai Houstono, Texas policijos departamento, kurs turi didelį patyrimą.

1. Pradėkit duoti kūdikiui visko, ko jis išgeidžia. Užaugęs jis manys, kad visi kiti yra jam skolingi ir turi jį išlaikyti.

2. Kai jis nusikeiks, jūs tik pasijuokite. Jis tada supras, kad yra labai gudrus.

3. Niekad neminėkit jam religinių dvasinių dalykų. Laukit iki bus 21 metų. Tada pats apsispręs.

4. Surinkite viską, ką jis išmėto: knygas, batus, drabužius, viską jūs padarykit už jį, kad jis įprastų kaltinti kitus už savo netvarką.

5. Barkitės jam girdint. Jis neužsigaus, kai jūs išsiskirsite.

6. Duokit vaikui pinigų kiek tik jis nori. Niekad neleiskit jam pačiam užsidirbti. Kodėl jis turėtų taip vargti, kaip jūs vargote?

7. Tenkinkite visas jo užgaidas valgiuose ir kituose dalykuose. Neduo dami ko nors galit jį sunervint, užgaut.

8. Užtarkit jį prieš kaimynus, mokytojus, policininkus, nes jie visi yra nusistatę prieš jį.

9. Kai jis pakliūs tikron bėdon, sakykit patys sau: "Mes niekad negalėjom jo sutvarkyti."

10. Pasiruoškite sutikti nelaimingą, rūpesčių pilną gyvenimą. To norit!

PASAULIO LIETUVIS



JAUNYSTĖS AIDAS

AZIJA IR AFRIKA

Aqui teriamos que escrever todos os nomes dos lituanos neste canto lindo do mundo, porque há poucos. Nas ilhas Filipinas há alguns, e daqui é transmitido um programa diário de rádio aos lituanos, exilados na Sibéria. No Japão e Coreia, Tawain (China Nacionalista) e Guinéa encontramos missionários lituanos que trabalham nas cidades, aldeias, entre os leprosos - um dom de uma nação pequena ao mundo tão grande. E também na Índia, Malá, Rodésia, Israel, Egito e muitos outros países, se não esquecermos de levar os endereços, podemos visitar os lugares turísticos e conhecer os países - sem falar mais do que lituano. Na África do Sul moram mais de 2.000 pessoas nascidas na Lituânia.



A região inteira tinha visitantes lituanos, nas ocasiões tristes e alegres: os membros da Legião Estrangeira da França durante a segunda guerra, os soldados de vários exercitos, os participantes do combate em Vietnã, os membros do "Peace Corps" (Corpo de Paz, dos EUA) na Turquia, Afeganistão e outros países.

São novos os lituanos lá? Errou. E os antigos missionários na China no século XVI-XVII? Sim. E ainda mais nos tempos antigos - os presos das guerras europeias vendidos aos moradores do Oriente - dizem alguns, que até hoje acham-se crianças loiras entre os árabes desde aqueles tempos. E nos tempos pré-históricos - quem trouxe o âmbar do mar Báltico (em grego



"elektron") ao mundo civilizado dos séculos antes do Cristo? Temos que deixar tudo isto para os historiadores do futuro.

Não podemos esquecer o Norte da Índia. Por que? O lituano que nós falamos hoje tem um primo - o idioma Sanscrito, com descendentes contemporâneos na Índia (e Iran, a antiga Pérsia). Para o estudo de Sanscrito os filólogos estudam nada mais do que o lituano de hoje, que permaneceu com formas morfológicas bem antigas, pouco mudadas, por isso leciona-se lituano nas maiores universidades do mundo de hoje (veja a nossa página há uns meses).

Antropólogos e outros cientistas acham que o povo indoeuropeu saiu há milênios da Índia para o continente Europa, uma parte para o sul, alguns para o Norte - os lituanos e os letonianos sendo parte daqueles. Na ida deixaram nomes indo-europeus ou ainda balticos nos lagos, rios até o rio Volga vem da palavra "ilga" (Rio comprido).

Agora, o sul da Europa. Esperamos, que não se cansem facilmente - ainda temos muitos quilômetros a percorrer.

PIC-NIC (tęsinys)
E feita a distribuição do chá, tortas, bolos, a contento de todos. Mais um descanso de 5 minutos e a grande "Ópera", com 32 que exprimiam o MUITO OBRIGADA aos Srs. Valavičiai, Simoniai e Ambrozevičiai pelo acolhimento; que Deus nos dê uma boa volta, e outros mais...

Houve recitações, das quais o Roberto Bareišis e Teresėlė Aleknavičiūtė tomaram parte; o kun. Šileika, tocou polka, suktinis e deu por encerrado o programa.

É hora de nos separarmos, mas mesmo distantes, estaremos a cultivar o amor, para que ao amanhecer de um novo dia, surja uma nova esperança.

Oi amigo! Espero revê-lo!
Verutė Aleknavičiūtė.

Mokinukas, pamatęs artėjantį ddelį šunį, suspiegė.

— Nebijok, nebijok, — sako mokytojas, — žiūrėk, kaip gražiai vizgina uodega.

— Aš šito galo nebijau... man baisus kitas.

V. Junevičius

TRUMPAI

✕ Kristijono Donelaičio lituanistinės mokyklos mokiniai Čikagoje susiburė į naują tautinių šokių grupę "Žilvitis", turinčią 32 narius ir pirmą kartą pasirodžiusią metų pabaigoje. Vadovauja Vanda Stankienė.

✕ Vasario viduryje Kolumbijoje įvyko lietuvių jaunimo suvažiavimas, kuriame ruošiasi Jaunimo Kongresui JAV-se.

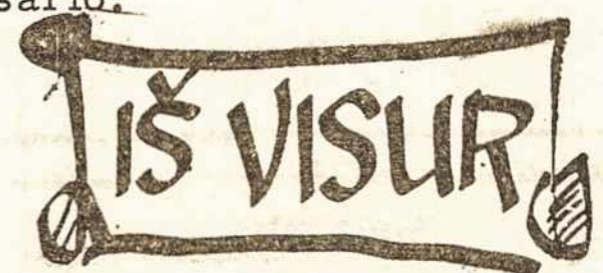
✕ Australijos lietuviai skautai ir skautės, stovyklavę metų pradžioje, savo stovyklą pavadino Simo Kudirkos vardu. Saia, Melbourne ir Geelongo jaunimo buvo net ir iš Tasmanijos ir kitų Australijos miestų.

✕ Akrono universitete, Ohio, šiais metais dėstoma lietuvių kalba. Kursą suorganizavo lietuvių kilmės bet lietuviškai nemokąs M. Balkus; dėsto prancūzų kalbos ir literatūros prof. Jolita Kavaliūnienė. Mokosi po devynis studentus pradiniam ir pažengusiųjų.

✕ Sociologė I. Lukoševičienė Montrealio universitete, gavo magistro laipsnį, parašydama mokslinį darbą "Lietuvių jaunimo dalyvavimas kanadiškų organizacijų veikloje." Skaučių veikėja rado, kad jaunimas labai retai asimiluojasi - tik 3% dalyvauja n elietuvių organizacijose.

✕ V. Povilavičienė Mernmingene, Vokietijoje, mokytojauja vargo mokykloje. Yra 15 mokinių, kurių tik viena kalba lietuviškai.

✕ Argentinos lietuvių jaunimo stovykloje-studijų savaitėje "Šiluvos" vasarvietėje dalyvavo apie 30 asmenų. Labai idomią paskaitą skaitė Dr. Vytautas Dambra, JAV ambasados direktorius, apie rezistenciją Lietuvoje. Dauguma dalyvių buvo "Atžalyno" ir "Ateities" ansamblio nariai. Studijų savaitei vadovavo kun J. Margis iš Rosário.



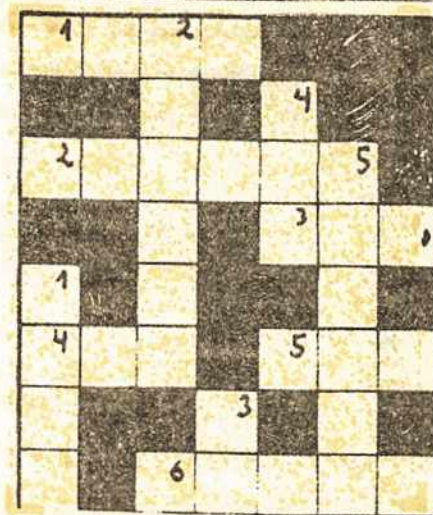
BALANDŽIO GIMTADIENIAI

- 2 - Sofija Žutautaitė
- 2 - Marytė de Camargo
- 5 - Pedro Dovydasukas
- 9 - Walter Sakalauskas
- 10 - Eliana Serbentąs
- 10 - Eliana Dovydasukas
- 28 - Paulo Roberto Jurgilas

MŪSU LIETUVA NR. 26

Iluzioniams

K
R
Y
V
Z
I
U
K
A
I



Rymant.

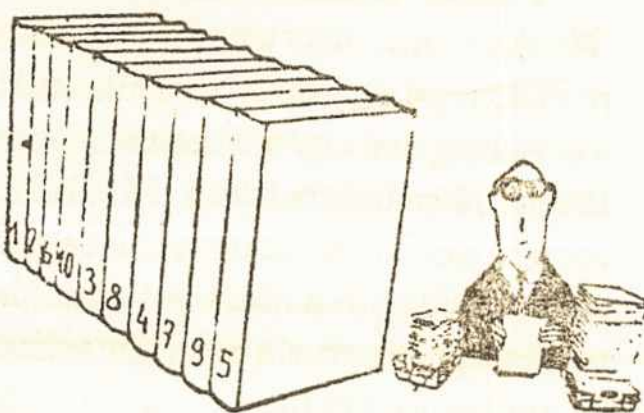
Surašyk
skaičius
nuo
0 iki 8



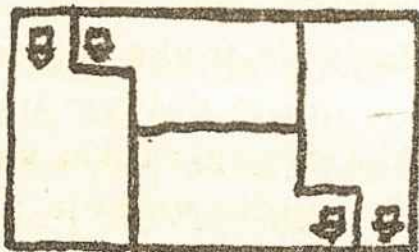
tuščiuose trikam-
piuose, kad kiek-
vieno pakraščio
skaičius sudė-
jus išeity 15.

Mokslinio žodyno dešimt tomas, o du lentynėle su-
statyta taip kaip matote paveikslėlyje. Perka juos
perstatyti iš eiles — nuo 1 iki 10 — bent triskart
paimti po du tomus ir perkelti į kitą vietą. Raskite
tuos tris „elimus“.

Jeigu patys galvosūkių išspręsti neįstengsite, atsakymus žr. 27 p.



4 ir 7 tomas pastatome tarp 3 ir 8; 6 ir 10 — į dešinę
nuo 5; 5 ir 6 — tarp 4 ir 7.



Sklypas padalijamas si-
tarp.

ATSAKYMAI
I GALVOSŪKIUS



Vai, jūs, knygelės, sunkiosios!...

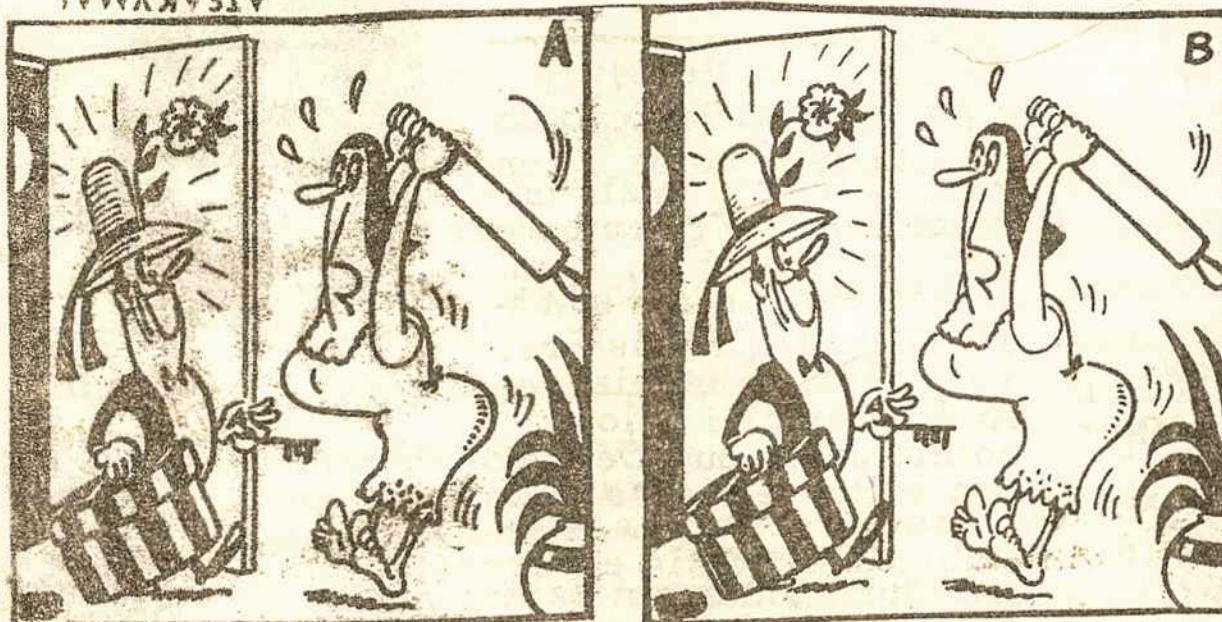
Skersai:

1. Ką tau ... Mamytė, ar jau užmiršai?
2. Ant ko joja bernelis pas mergelę.
3. Jis dirba ..., o ne kitiems.
4. ... esat geri lietuviukai.
5. Pasisiuvo kostiumą pagal savo ...
6. Jei greit ... tuoj užaugsi.

Įsilgai:

1. ..., ... ir priešau gražią pilį.
2. Tas vaisius yra ..., kai prinoks bus saldus.
3. Sutrumpintai Sudieui.
4. Aš užeisiu kokią nors dieną ... tave.
5. Kęstutis pas mamą jaučias ..., nebijo nieko.

piešė Douglas Krumzlys,
10 m., Vila Želina



DRUTĖ IR KĖSTUTIS

D. BASTYS



Globoja S.P.
literatūros
ratelis

LITERATŪRA - DAILĖ - MOKSLAS

MŪSŲ KŪRĖJAI

Oskaro Milašiaus 95 m. proga

Lietuvių tauta, vaižgantiškai ta-
riant, yra pabėrusi svetimiams
ne mažai literatinių deimantiukų.
Žymiausieji jų yra: A. Mickevičius
F. Dostojevskis, J. Kraševskis, K.
Balmontas, J. Baltrušaitis ir O.
Milašius.

Pastarasis gimęs Lietuvoje 1877
m. sulenkėjusioje šeimoje, buvo
12 m. amžiaus išvežtas į Paryžių,
kuriame jis ėjo mokslus, brendo
prancūzų kultūroje ir tapo jų poetu.

Lietuviškoji sąmonė jame pabu-
do pirmojo karo metu, ir nuo tol
jis stengėsi pasitarnauti Lietuvai.
Kėlė prancūzų spaudoje Lietuvos
nepriklausomybės klausimą, daly-
vavo lietuvių delegacijoje Versa-
lio taikos konferencijoje, dirbo
pasiuntinybėje patarėju, rašė įvai-
rius straipsnius Lietuvos istori-
jos temomis, pramoko truputį lie-
tuvių kalbos, lietuvių padedamas
vertė prancūziškai lietuvių dainas
ir pasakas, bet pasireikšti lietu-
vių kalba poezijoje nebeįstengė,
grįžti į tėvynę nebesirengė ir mi-
rė 1939 m. Prancūzijoje.

Tad, lietuviai tik gali didžiuotis
davę prancūzams žymų poetą, fi-
losofą.

Jo poezija pasižymi minčių gilumu,
harmoningu ritmingumu ir žo-
dingumu, bet dėl jos mistikos ir
simbolizmo prancūzų pragmatiš-
kos visuomenės ji ypatingai mėgiama
nebuvo. Tačiau prancūzų žy-
mūs kritikai Milašių laiko vienu
didžiausių XX amžiaus pradžios
prancūzų poetų. Jo žymieji kūri-
niai buvo verčiami į kitas kalbas.

Jo poezijoje atsispindi jo pergy-
venimai ir tuo pagrindu ji skirsto-
ma į tris laikotarpius: jaunystės,
brandos ir senėjimo. Pirmame
atsispindi aplinkos nepakanta, vie-
natvė, nusivylimas ir gyvenimo
nėprasmis; antrame - mistiškas
panteizmas, Dievo, biblinės
tiesos, gyvenimo prasmės ir vi-
suotinės meilės ieškojimas; tre-
čiame - tikrojo Dievo pažinimas,
Jo garbinimas, gyvenimo prasmės
pajautimas bei teigiamesnės pasau-
lėžiūros linkmė.

Tačiau ir to laikotarpio kūrybo-
je užtinkama mistiškoji teosofija.

Yra išleides keletą poezijos rin-
kinių, parašęs tris eiliuotas poe-
mas, dvi misterijas, dvi prozines
poemas, tris filosofinių kūrinių, iš-

vertęs nemazai Goethes, Šilerio,
Bairono ir kitų poetų kūrinių pran-
cūzų kalbon. Jo paties žymiausių
kūrinių laikoma misterija Miguel
Manara, kurioje yra atvaizduota
avantiuristinio, legendarinio Don
Žuano atgaila.

Zenonas Bačelis

IŠ MOKSLO IR TECHNIKOS

Į TOLIMASIAS PLANETAS

Prieš keletą savaitių iš JAV-ių
pakilo erdvėlaivis Jupiterio link.
Už kelerių metų jis pasieks tą pla-
netą, praskris pro šali, ir tada nu-
lėks tolyn - tai bus pirmasis žmo-
gaus kūrinys, išlėkęs iš mūsų sau-
lės sistemos.

JAV valdžia, varžydama pinigų
atsisakė pasiųsti erdvėlaivį didžiai
kelionei pro visas tolimas planetas.
O tos planetos bus iš eiles susiri-
kiavusios kaip tik sekančiame de-
šimtmetyje. Jie būtų panaudoje lie-
tuvio dr. A. Avižienio išrastą skai-
tiklį (computador) STAR, kuris mo-
ka pats save pataisyti keliolikos
metų kelionėje. Erdvės tyrinėji-
mai žada daug naujų dalykų parody-
ti apie mūsų kaimynines planetas.

ŽMOGUS KURIS SKAIČIAVO

VII

MALBA TAHAN

- Užmokek tuoj šiems svetimiesiems - įsakė
didysis vizyras.

Ir išimdams iš savo piniginės 8 denarus,
padave juos Salem Nasair, pridėdamas:

- Noriu kad nedelsiant vyktum kartu su manim
į valdovo rumus, nes Tikinčiųjų Įgaliotinis
(toks titulas priklauso musulmonu valdovui)
tikriausia norės sužinot apie šį naują plešikų
beduinų pasityčiojimą, kurie jau užmušinėja
mūsų žmones ir išvagia karavanas net mūsų pa-
čių krašto ribose.

Turtingasis Salem Nasair tada mums tarė:

- Paliksiu jus, draugai. Bet ne prieš tai ne-
padėkojęs už jūsų suteiktą pagelbą. Ir, pildy-
damas savo žodį, užmokėsiu dabar už duoną,
kurią taip duosniai mane valgidinot.

Ir kreipdamasis į Skaičiuotoją tarė:

- Gausi už penkias bulkutes, penkis auksinius!

Ir atsisukęs į mane, pridėjo:

- O tu, bagdieti, už tris bulkutes, tris auksi-
nius!

Buvo didelis visiems siurprizas, kai Skai-
čiuotojas pagarbiai užginčijo:

- Atleisk, o Šeike. Tokios dalybos gali būt

labai paprastos, bet matematiškai neteisingos
Jei aš daviau 5 bulkutes turiu gaut 7 auksi-
nius; o mano draugas bagdieti, kuris davė 3
bulkutes, turi gaut tik vieną.

- Vardan Maomės! - įsiterpe vizyras Ibrahim,
gyvai susidomėjęs. - Kaip pateisinti, o sve-
timšali, tokią neįprastą aštuonių bulkiučių
aštuoniais auksiniais mokėjimo formą? Jei
prisidėjai 5 bulkutėm, kodėl reikalauji 7 de-
narų? Jei tavo draugas prisidėjo 3 bulkutėm,
kodėl teigi kad jis turi gaut tik vieną vie-
nintelį denarą?

Skaičiuojantis Žmogus prisiartino prie gar-
siojo ministro ir taip kalbėjo:

- Įrodysiu, Vizyre, kad aštuonių denarų daly-
bos, ta forma kuria pasiūliau yra matematiškai
teisingos. Kai, kelionėj, užeidavo alkis, aš
išimdavau vieną bulkutę iš dėžės, kurioj buvo
sudėtos ir padalindavau į tris dalis, ir kiek-
vienas suvalgydavo savo dali. Jei aš daviau
5 bulkutes, reiškia daviau 15 dalių; jei mano
draugas davė 3 bulkutes, prisidėjo su 9 dalim.
Taip iš viso gavos 24 dalys, iš kurių kiekvie-
nam atiteko po aštuonias. Iš penkiolikos gaba-
lų kuriuos daviau, suvalgiau 8; reiškia, da-
viau 7; o mano bendrakeleivis davė, kaip sakiau,
9 dalis o suvalge taip pat 8: taip kad, davė
tik vieną. Tie 7 gabalai kuriuos aš daviau ir
tas kurį bagdieti davė, sudarė tuos 8 kurie
atiteko Salem Nasair. Kaip matot, visai tei-
sėtai aš turiu gaut 7 auksinius, o mano ben-
drakeleivis tik viena.

JUOZAS KRALIKAUSKAS

MINDAUGO NUŽUDYMAS

(Tęsinys)

O jeigu ieškoti, tai argi su Ule jam dėtis? Glamžotis su svetima, lyg jau merginų arba našlių nebebūtų? ...

Krives žodžiai gi labai aiškūs. Jie tebeskamba Girdelio ausyse: "Gaidžiui metas giedoti iš ryto, o ne vakare". Štai, štai! Gal ir iš tikro už bausmę išdaiginta jam gelsvaplaukė Ulė? Su kryžiumi tu viską nugalėsi ir iškilsi, - anuomet įtikinėjo Mindaugą Parnus. Gi Krivė anuomet į akis pranašavo: su Kryžiumi ne tik pats baisiai pražūsi, bet ir daugel mūsų pražudysi...

Po gerokos tylos Vygrė kiek nustebina abu vyrus, tardama:

- O ar nebus tik Ulė kaltesnė. Ji nori būti valdovienė.

- Gali ten būti ir taip. Kur gi moteriškė nenorėtų būti valdovienė? - nusišypso krivė. - Bet šiaip ar taip, dievų ir senolių išdavikas jau slugsta.

Girdelis vėl truputį nugaria. Sukinėja pirštuose ragą. Žiūri į Vygrės ilgą blakstieną. "Ji nori būti valdovienė". Tame Vygrės balse jis nugirdo keistą kartėlį. Taip, kur gi moteriškė nenorėtų būti valdovienė? ...

Nėra už Treiniotą Pavojingesnio.
Prieš jį Replys ir Gerstutis Neatilai-
kytų. Tai užtikrink jiedviem paveldė-
jimą.

... Ir nustemba Mindaugas - anapus sraivos upės širmam žirge sėdi Parnus. Vienarankis, sukruvinta galva...

- Didysis viešpatie, tu gi pasikrikstijęs tai pasikrikstijęs. Ale širdyje daugiau tebesi dar senolių tikėjimo. Ar ne?

- Nejaugi mudu esava mergos, kad imtuva apie širdis. O vėlgi, Parnau, ar neabejojai ir dabar?

- Nė kiek, didysis viešpatie! - Parnus šypsodamas papurto kruviną galvą. - Po, viso ko tikiu dar tvirčiau. Jėzus Kristus yra mūsų dievas.

- Betgi gerai pamačiau ordino klastingumą. Prisidengdami kryžiumi, jie nori pavergti Lietuvą. Jų godumas neapsakomas.

Parnus apsidairo ir surimtėja, kaip matydavai jį gyvą būdavo prieš mūsų:

- Prūsai jau nebeištvėrė. Jie sukilo, kaip audra. Tikrai, didysis viešpatie, kryžiuočių yra daug blogų. Bet pragaran pateks aliai vienas nevid-

nas. Ten jie degs ugnyje, o nei kada sudegs, nei kada išsivaduos.

- Kryžiuočių piktai valiai nėra galo. Negana jau kad užrašiau jiems vakarų Žemaičius. Jie dar pasidirbo žemių dovanojimo pergamentų. Ir kur tau viena - kelis! Suklastojo čia pat už nugaros - pačioje Kernavėje!

- O paskutiniame jau padovanota" net ir visa Lietuva.

- Sukvailęs Mindaugas ir karalystę paliks ne savo sūnams, o kryžiuočiams.

- Tikrai, viešpatie! Ordinas tiek jau išgeidęs mūsų žemių, kad neboja nei gėdos, nei dešimties Dievo įsakymų. Dėl to gi jis ir tavo karunaciją nudelsė net dvejis metus. Suktai trukdė, kol tu užrašei jiems vakarų Žemaičius, o dar net ir po to. Bet su kryžiumi tu iškilai, tai jo ir neatsisakyk. Ne Jėzus Kristus kalta, kad kryžiuočiai tokie nedori. Nuo Romos Bažnyčios neatsimesk. Priešingai - ryšius su Roma stiprink per ordino galvą. Geriausia būtų, jeigu antrą kart nusiųstum pasiuntinį pas šventąjį tėvą...

Bet vienu matu sudreba Parnaus širmas žirgas, ir skambteli kamanos.

- Štai ir gana! Ar ne Vaišvilga beatbrendęs per pievą!

Po žaliuoju jovaru kosteli pravoslavų vienuolis Vaišvilga. Argi viesulo čia atpustas iš vienuolyno ten Nemuno krante netoli Naugarduko! Liūdnas, sunykęs ir pavargęs. Su terba. Apdaras - nei šioks, nei toks...

- Katrą gi, tėvuli, reikėjo krikštą priimti: Vakarų ar Rytų? Su katrais gi dėtis? Ar su kraugeriais kryžiuočiais? Tikėti jų pažadais? Jie moko: "Nežudyk!" Bet ar nematai: jie net tikybą platina kalavijais ir ietimis. "Nevok!" O patys plėšia, kraują upeliais liedami...

- Krikštijaus lotynišku krikštu, norėdamas visiems laikams pašalinti ordino puolimų kliaudį. O ar Rytų krikščionys šlovina netą patį dievą?

- Bet Romos kryžiuočiai gi moko: "Nekalbėk netiesos!" O su skala nerastum už juos didesnių sukčių ir veidmainių! Jie irgi moko: "Mylėk savo artimą! Mylėk savo priešus". O patys žudo net vaikus ir moteris. Degina sodybas ir derlių, užtraukdami badą ir ligas. Tai kaipgi tu, tėvuli, nepramatei, kas kryžiuočiams iš tikrųjų rūpi?

- Tik dėl to ir krikštijaus lotyniškai, kad šitai pramačiau. O tu prieš savo tėvą čia nerėkalok. Pats gi dėl paikumo ten vargą vargsti, jaunas dienas veltui žudai. Be medžioklių su sakalais ir šunimis. Be laimėjimų eiklose žirgų lėktyne. Be išgarsėjimo karo žygiuose. Kas atneša kada pieno, kas grūdų riebūs daugiau



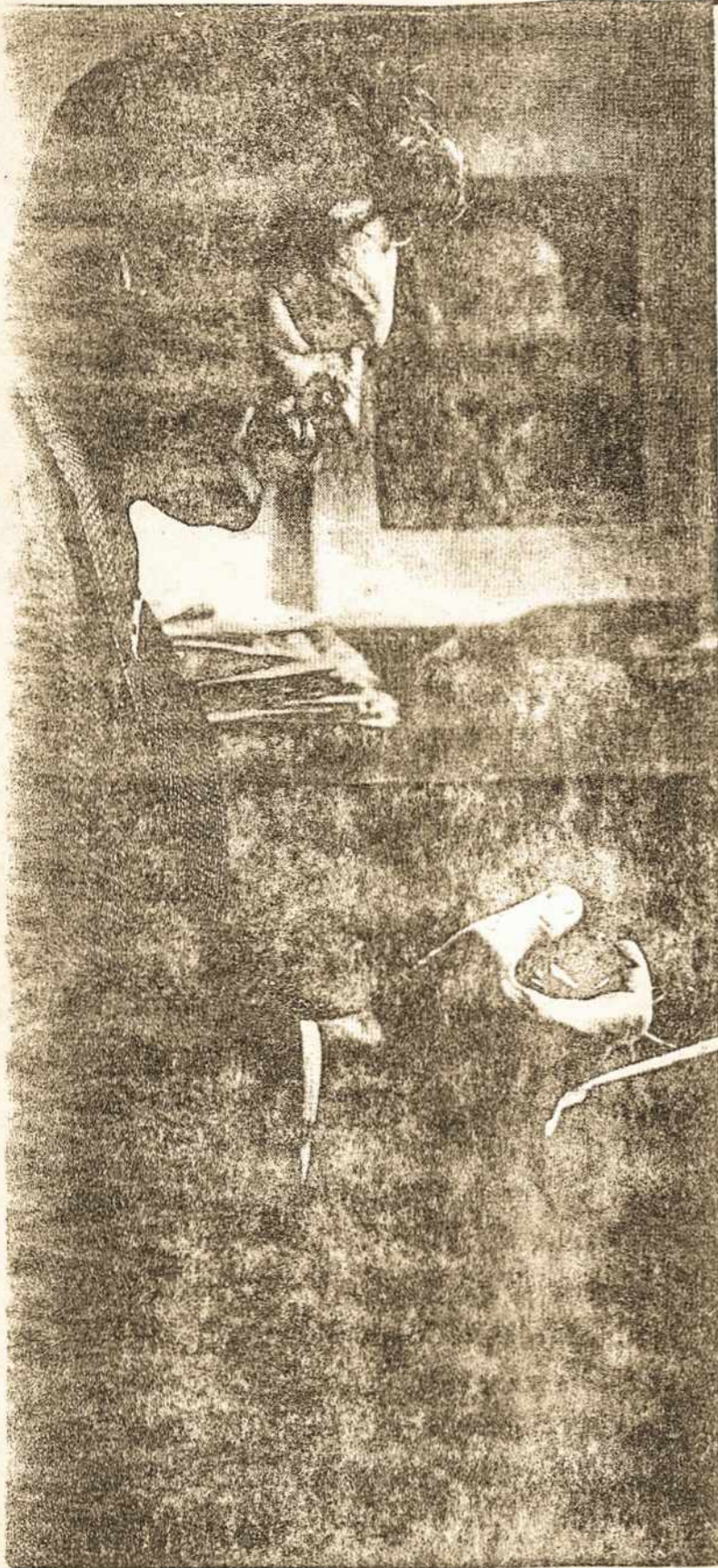
B. Žilytė

Eglė (lino raizinyš)

JUOZAS ERETAS

KETVIRTOJI LIETUVA

(Ištrauka iš "Mažosios tautos ir valstybės". Išleido Šaltinis)



PROF. JUOZAS ERETAS

ŠAUKIAMAS BR. L. BENDRUOMENĖS TARYBOS POSĖDIS

Maloniai kviečiu dalyvauti šiame Bendruomenės Tarybos posėdyje visus dabartinius ir naujai išrinktuosius Tarybos bei Revizijos komisijos narius. Bus perduodamos naujai išrinktajai Tarybai pareigos ir renkamas Tarybos prezidiumas bei Vykdomoji Valdyba.

Posėdin atvykti taip pat kviečiu visus išrinktuosius Tarybos kandidatus ir rajonų įgaliotinius.

Posėdis bus Zelinoje, Jaunimo namuose balandžio 15 dieną, 17 valandą.

Juozas Čiuvinškas
Br. L. Bendr. Tarybos Pirmininkas.

Prūsai yra taip pat mano tėvų palikimas, mano protėvių žemė, ir aš reikalausiu iki pat Osos... O kur yra ordino tėvų palikimas?

(Vytauto Didžiojo priekaištai vokiečių ordino riteriams — svetimiems atėjūnams)

Būtų nepaprastai įdomu nagrinėti tris valstybes, kurias lig šiol lietuviai yra turėję: Viduriniuose Amžiuose galingų valdovų sukurtą, daugiau į rytus išplitusią imperiją, toliau naujųjų laikų angoje bendrai su lenkais turėtą uniją ir pagaliau mūsų pačių įsteigtą tautinę respubliką. Tačiau tą paliekame istorikams, nes mūsų laukia naujas darbas — Ketvirtosios Lietuvos kūrimas. Ją statyti tegalės tie, kurie iš anksto jai yra paruošę planus. Žinodami, kad okupantų darbai žymia dalimi tesiekia iškraipyti trečiąją Lietuvą, mes laisvėje gyvendami galime ir privalome užbrėžti Ketvirtosios Lietuvos kontūrus. Išeinant iš aukščiau nušviestų idėjų, jie galėtų maždaug taip atrodyti.

Mūsų neturi nuliūdinti faktas, kad priklausime prie mažos tautos ir kad dėl tos priežasties tegalime turėti mažą valstybę. Ši aplinkybė mūsų nesugundys prisilieti prie didžiųjų ir su jais susilieti. Priešingai, žinodami neeilinę mažųjų reikšmę, mes su pasitenkinimu, net su tam tikru kukliu pasididžiavimu pildome iš to mums plaukiančias pareigas. Jas pildydami, mes vykdome tikrą europietišką misiją, nes visais savo požymiais esame tikri europiečiai. Ir šio charakterio negali pakeisti nė mūsų emigracinis išsisklaidymas po visą pasaulį.

Kadangi Ketvirtoji Lietuva pradžioje tegalės turėti vos tris milijonus gyventojų, mes jiems sudarysime tokias sąlygas, kad kiekvienas pilietis galėtų pilnai išvystyti savo talentus. Tauta kokybe galės pasiekti tą, ko negali atsiekti kiekybe.

Atitinkamai pluralistiniams piliečių nusistatymams Ketvirtoji Lietuva užtikrins pilną laisvę: Religinę laisvę — ekumeniškumu, politinę — demokratiškumu, kultūrinę — autonomiškumu, socialinę — pilna socialine apsauga.

Bet tą laisvę viduje mes tegalėsime garantuoti, jei sugebėsime apsiginti nuo išorinių priešų. Tam tikslui Ketvirtoji Lietuva visus savo piliečius įtrauks į krašto gynimą. Tačiau ji nepasizymės militarizmu; ji tuo atžvilgiu įtikimiausiai bus panaši į Šveicariją, apie kurią sakoma: Ji neturi armijos, ji yra armija.

Tvirčiausias šios armijos bei visos tautos ginklas yra jos teisė egzistuoti, kurios — kaip įgimtas tautos teisės — niekas iš jos negali paveržti.

Bet kadangi didieji šios teisės dažnai nepaiso, svarbu federuotis su kitomis Pabaltijo respublikomis. Toliau siektina ir federacija su savo dvasia mums giminingomis Skandinavijos valstybėmis. Pagaliau būti-

na įsijungti į pasaulinės apimties "Jungtinių Tautų" (UN) šeimą.

Nors tie planai šiandieną dar negali būti įgyvendinami, svarbu betgi juos paruošti. nes dabartinė Lietuvos okupacija tėra laikinas reiškinys, makabriškas incidentas. Tačiau ne tik svarbu tokius planus paruošti, reikia, be to, savo veikla priartinti okupantų režimo griuvimą.

Šis griuvimas toli gražu nėra tik tuščia mūsų vilčių fikcija, o visai galimas įvykis. nes Azijoje auganti kiniečių galybė pirmoje eilėje atsikreips prieš rusus, amžinus savo priešus. Šie, tos "Geltonosios Apokalipsės" įstatyti į mirtiną pavojų, turės ieškoti sau naujų prietelių, kas juos noromis nenoromis privers atsiremti į JAV ir į Europą. Šita situacija rusus privers ne tik sateilitams gražinti suverenumą, bet ir naujai nustatyti santykius su pavergtomis respublikomis. Aišku, kad tuomet reikalausime laisvės.

Kadangi rusų okupuotieji lietuviai kol kas negali veikliai įsijungti į šitą išsilaisvinimo akciją, mums egziličiams tenka žymiausia ir sunkiausia šios pareigos dalis. nes mūsų egzilis nėra aklos pripuolamybės vaisius, o misija. Šios misijos vykdymas vienintelis pateisina laisvą mūsų egzilinę egzistenciją, dėl to mes moraliai įpareigoti jai aukoti tiek dvasinius savo gabumus, tiek medžiagiškus savo išteklius.

Toje savo kovoje mes negalime tikėtis greito laimėjimo, nes istorijos įvykiai bręsta tik lėtai. Mes tad neturime nekantraudami įvykių eigą matuoti trumpo savo gyvenimo matu. Svarbu tik aktingai vesti gerą kovą, kuri tarp kitko turi įrodyti, jog mes verti to, ko siekiame.

Džiugu konstatuoti, kad psichologinė dabarties situacija visai palanki mūsų užsimojimui, nes spalvotų tautų išsilaisvinimo gilynėje mes sėkmingai galime pabrėžti mintį: Suprantama, kad spalvotieji turi būti laisvi, bet tą laisvę baltieji pirmiausiai turi duoti baltiesiems — rusai mums.

Kadangi mes nežinome, kaip ilgai užsitęs toji mūsų kova, svarbu į ją įtraukti ir jaunąją kartą. Mūsų vaikai, ypač mokslus einantieji, turi suprasti, kad ir jie pašaukti istoriškam darbui ir kad negali būti jų paskirtis tręsti tik svetimus laukus.

Taigi, naujoji Aušra ieško naujų aušrininkų. Esame tikri, kad ji juos suras.

Parodykite man žmogų, kuris neturi priešų, o aš jums parodysiu žmogų be principų.

Antanas Olis

MŪSŲ PADANGĖJ

ŠV. KAZIMIERAS

Didžiosios Savaitės pamaldose dalyvavo kuklus būrelis parapijiečių. Tik D. Šeštadieni buvo šimtinė tikičių. Penkt. ir Šeštadienį pamaldose dalyvavo kun. H. Šulcas su būreliu Zelinos jaunimo ir padėjo atlikti apeigas.

Velykų rytą (kaip ir Verbų sekmadienį Šv. Kazimiero kunigai dalyvavo Zelinoje buvusiose lietuviškoje pamaldose ir procesijoje. Procesijai atsivežė ir iš Lietuvos atsiųstą šv. Kazimiero vėliavą, kurią nešė Jonas Dimša, lydimas aštuonių berniukų.

Tai pirmas toks abiejų parapijų bendravimas lietuviškoje pamaldose, kuo galima tikrai pasidžiaugti.

p. Emilija Šimkienė padovanojo krūvelę lietuviškų knygų lituanistinei mokyklėlei. Nuoširdus jai ačiū.

IEŠKO

Paulina Remeikaitė-Bričkienė, gyvenanti Amerikoje Los Angeles mieste, ieško savo pusbrolių Antano ir Povilo Strugatal, kilusių iš Sargūnų kaimo, Joniškių vlsč., Šiaulių apskr.. Brazilijon išvyko tarp 1926 ir 1928 metų. Žinantieji, kur jie gyvena, ar kad yra mirę, malonėkit pranešti M:L Redakcijai. Ačiū.

"Aušros" choras drauge su lituanistine mokyklėle nori paruošti gražų motinos dienos paminėjimą. Todėl visi choristai malonėkit jau ši šeštadienį susirinkti repeticijon lygiai 20 valandą.

Dirigentas.

„Mūsų Lietuvos“ didelis bičiulis ir atsakingasis leidėjas prof. dr. José Ferreira Carrato, būdamas Europoje sunkiai susirgo, Grižęs namo, kiek pagerėjo, bet turės daryt jam sunkią vidurių operaciją. T. Bružikas jį aplankė ir pažadėjo už jį mūsų maldas. Už jas jis labai dėkoja. Prašome Dievą, kad operacija jam gražintų pilną sveikatą.

UŽSIMOKEJO UŽ ML, per p. J. Baužį: po 25 kr.: A. Matuzonienė, Ign. Verbickas, o Ant. Jočys 30 kr. Pats J. Baužys 60 kr.. Kitais keliais sumokėjo: Elzb. Vaičaitinė 50, Andr. Mizeikis 30 ir Ant. Kairys 40 kun. J. Šeškevičius 25, K. Bačevičius

30, ir p. Mitrulienė 50 kr. Visiems nuoširdus ačiū.

ML Administr.

NAUJAS KAPAS. Didįjį Šeštadienį palaidota IV Parada kapinėse Julė Juknevičienė Grabauskaitė, 69 m. amžiaus. Gyveno Belem, R. Itaqueri 179. Liko vyras Ignacas, sėsuo Emilija Pupienienė, dvi dukterys Gertrūda ir Klanisa. Laidotuvių apeigas atliko T. J. Bružikas, S. J. Septintos dienos mišios bus bal. 7 d. 9 val. ryto N. Sra de Lourdes bažnyčioje, Agua Rasa. Teilsisi ramybėje.

LIETUVIAI, NEVARGINKIM VIETINIŲ KLEBONŲ! Jie turi aptarnauti tūkstančius parapijiečių. Jūs gi turit savą parapiją ir kunigus, jų tat ir šaukitės, ar pas ligonį, ar laidotuvėms, ar vedyboms, ar krikštams. Visada mielai patarnaus. Šv. Kazimiero parapijos kunigų telefonas yra: 273-03-38. Rua Juatindiba, 20, Parque da Moóca.

KAD JUMS NEREIKTŲ BRANGIAU MOKĖTI, tuojau pat atnaujinkite savo M. Lietuvos prenumeratą šiems metams! Visų daiktų kainos kyla, Gali tekti pakelti is laikraščio kainą. Todėl, nieko nelaukdami, dabar atsinaujinkite sena kainą, tik 25 kr. metams.

„KAIP JŪS GALIT taip pigiai išleisti „Mūsų Lietuvą“? To jau ne vienas klausė šiais metais. Sako: Pirmą bebuvo tik 4 puslapių, prasto popieriaus, retai tebuvo paveikslų. Dabar leidžiat net 10 puslapių, popierius labai geras, dedat daug paveikslų ir kartais net dviem ar trim spalvomis atspaudžiate, o kainos nepakėlėte. Kaip jūs tai galit padaryti?“

Štai kur visa paslaptis. Nei redaktorius, nei administratorius negauna algų. Kiekvieną ketvirtadienį 6 ir 7 žmones sulanksto, supakuoja laikraštį išsiuntinėjimui irgi veltui. Beto laikraštį atspaudžia patys kunigai (T. A. Saulaitis) už tai irgi nepaima nė cento. Kai yra dviejų ar trijų spalvų, reikia tą patį lapą leisti du ar tris kartus per mašinas. Jei visa tai reiktų daryti apmokamoje spaustuvėje, tai laikraštis tuojau subankrutuotų. Bet kadangi M. Lietuva leidžiama ne pasipinigauti, o tik iš meiles lietuviams ir lietuviškai spaudai, tai ir galima išleisti tokią, kokią ją matote. Negalima pamiršti ir tų bendradarbių, kurie prirašo, priepiešia 5, 6, 7, ir 8 puslapius, nuvogdami savo brangų poilsio ar mokslo, ar darbo laiką ir už tai taip pat nieko neima. Ačiū, ačiū.

GRAŽI VELYKŲ PROCESIJA

Nors dėl mums nežinomų priežasčių nebuvo procesija iš anksto skelbiama, bet Velykų rytą susirinko gal arti tūkstančio lietuvių iš įvairių bairų tradicinė. Prisikėlimo procesijon. Buvo labai gražus rytas. Procesija išsitiesė gal per kokiąpusę kilometro (nuo bažnyčios iki seserų gimnazijos). Jai vadovavo buvęs ilgametis Zelinos klebonas prel. P. Ragažinskas, asistuojamas šv. Kazimiero klebono T. J. Bružiko, J. Kidyko, St. Šileikos ir Zelinos parap. klebono Martyno Gaidžio. Vėliau iškilmingas mišias laikė kun. Pr. Gavėnas. Seserų Prahiškėčių gerai ir gražiai parengtas jaunimas, šv. Kazimiero, Maldos Apstatavimo ir kitos vėliavos, Prisikėlusio ir Dievo Motinos išpuoštos statulos puošė eiseną. Jai iškilmingumo pridėjo gražiai giedoję Bendruomenės choras ir procesijos priešakyje ėjusios parapijos giesminės ir giesmininkai, pakaitomis.

Jau seniai tiek daug lietuvių bebuvo suplaukę vienon vieton.

Koresp

JAUNIMO NAMŲ REIKALAIS

Laisvalaikis yra svarbus auklėjamasis momentas. Kad jis būtų išmintingai pravedamas "Ramovės" lankytojams nupirkti du nauji žaidimai. Vieną jų apmokėjo Šv. Juozapo vyrų Brolija, kitam apmokėti kviečiami prisidėti visi tėvai ir bičiuliai su 20 kruzeirų.

Tie žaidimai skiriami lietuviškams, lankantiems lietuvišką mokyklėlę ir dalyvaujantiems lietuviškoje jaunimo organizacijose.

Iš anksto dėkojame visiems už paramą.

Saleziečiai

ŠV. JUOZAPO VYRŲ BROLIJA rengia išvyką į Praia Grande. Ji bus balandžio 16 d. sekmadienį. Mišią bus galima išklaustyti prieš išvažiuojant 5.45 val. ryto, Zelinoje. Vyksiantieji nepasivėluokite!

Rengėjai

SEKMADIENI, bal. 9 d. 14 val. visi "Ramovės" lankytojai ir bičiuliai kviečiami dalyvauti svarbiame susirinkime. Bus renkama valdyba ir svarstomi lietuvių sporto būrelių reikalai. Šeštad. ir sekmad. 14 val. "Arthur Friedenreich" klube susitiksime pasportuoti.

Kun. H. Šulcas.

